

มิตุนายน แต่ ถ้า ท่าน ผู้รับอยู่ หัว เมือง ต้อง
 นำ เงิน ค่า หนังสือ ราชกิจจานุเบกษา มาส่ง
 ต่อ เจ้าพนักงาน ภายในเดือนสิงหาคม ค.ศ. ๑๙๖
 ให้เสร็จ ด้วย ถ้า ท่าน ผู้ใด ไม่ นำ เงิน ค่า
 ราชกิจจานุเบกษา มาส่ง ภายใน กำหนด นั้นแล้ว
 เจ้าพนักงาน จะ จดเสีย ไม่ ส่ง หนังสือ ราชกิจจา
 นุเบกษา ให้แก่ท่านผู้นั้น ต่อไป ตามที่แจ้งความ
 ที่ได้ลงในหนังสือราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิมพ์คิม
 ดงวันที่ ๒๗ เมษายน นั้น ถ้า ท่าน ผู้ใด จะ
 รับซื้อ หนังสือ ราชกิจจานุเบกษาใหม่ แล้ว ควร
 จะนำ เงิน ค่า หนังสือ ดง ชื่อ นั้น นำ ส่ง ส่งมา
 เสียให้เสร็จก่อน

ในที่สุดข้าพเจ้า ขอ แสดง ความ ขอขมา
 ใน ท่าน ที่ได้ มี หนังสือ เคลื่อน มา นั้น ด้วย

พระยาศรีสุนทรโองการ เจ้ากรมพระอาลักษณ์

แจ้ง ความ กระทรวง มหาด ไทย

ด้วย มี พระ บรมราช โอง การ คำรัสเหนือ
 เกล้าเหนือ กรมหม่อม สั่งว่า พระยา ทรง สุรเดช
 มี โบบอก ลง มา ขอ พระ ราชทาน ถวาย ที่
 บ้าน เวื่อน ซึ่ง มี อยู่ ที่ เมือง ราช บุรี คือ ที่
 เวื่อน เดิม อยู่ ใน รั้ว บ้าน ส้มเต๋ เจ้า พระยา
 เวื่อน ที่ ส่นาม คดี วิม สระ บัว แต่ ที่ บ้าน ส้มเต๋
 เจ้า พระยา ด้วย ทรง พระราช คำรัสว่า ซึ่ง
 พระยา ทรง สุร เดช ถวาย ที่ บ้าน เวื่อน ราย นี้
 เป็น ความ ชอบ ความ ดี ของ พระยา ทรง สุรเดช
 แต่ทรงชอบใจ พระยาทรงสุรเดช มาก ได้ ทรง พระ
 กรุณา โปรดเกล้า โปรด กรมหม่อม ให้ กระทรวง
 มหาด ไทย รับ ที่ บ้าน เวื่อน รายนี้ ไว้ เป็น ที่ หวดง
 สำหรับ ราชการ ใน มณฑลราช บุรี ต่อ ไป

แจ้ง ความ มา ณวันที่ ๓ เมษายน
 รัตนโกสินทร์ ค.ศ. ๑๙๖

ดำรง ราช านุภาพ
 เสด็จ มา บัด กระทรวง มหาด ไทย

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

ด้วย มี พระบรมราชโองการ คำรัสเหนือเกล้า
 เหนือ กรมหม่อม ให้ ประกาศ ให้ ทราบทั่วกัน ว่า

๑ ทรง พระราชดำรัส เห็น ว่า หัว เมือง มตา
 ฝ่าย ตะวันตก มี อยู่ ๓ เมือง คือ เมือง ไทรบุรี ๓
 เมือง ปลิศ ๓ เมือง สดุน ๓ แต่ หัว เมือง ทั้ง ๓ นั้น
 ควร จะจัด ให้มี แบบ แบบ บังคับ บัญชา การ
 เป็น อย่าง เดียว กัน ให้ ราช การ บ้าน เมือง
 เจริญ รุ่งเรือง ยิ่ง ขึ้น กว่า แต่ก่อน

๒ ทรง พระราช คำรัส เห็น ว่า เจ้า พระยา
 ไทรบุรี (ศักดิ์ของ โท) มีความจงรักภักดี
 ต่อได้มี อดของสุติ พระ มหาด แต่ กรุง เทพ มหา
 นคร เป็น ชน มาก มา เนือง นิตย์ แต่ มี สติปัญญา
 อุดมจะจัด การ เมือง ไทรบุรี เจริญ เรียบ ร้อย
 ยิ่ง ขึ้น กว่า แต่ก่อน มาก

๓ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า โปรดกรมหม่อม
 ตั้งให้ เจ้า พระยา ไทรบุรี เป็น ข้าหลวงเทศาภิบาล
 ลำ เจ้า ราชการ เมือง ปลิศ ๓ เมือง สดุน ๓ รวม
 ทั้ง เมือง ไทรบุรี ด้วย เป็น ๓ เมือง

๔ ให้เจ้า พระยา ไทรบุรี มี อำนาจ ที่จะ
 ตรวจตรา บังคับ บัญชา ผู้ว่า ราชการ เมือง ปลิศ
 เมือง สดุน แต่ มี คำ สั่ง ให้ จัด การ บ้าน เมือง
 ตาม ที่ ได้ รับ พระ ราช ทาน พระ บรม ราชานุญาต
 ทุก อย่าง เพื่อให้ ราช การ บ้าน เมือง เหล่า นั้น
 เรียบ ร้อย แต่ เจริญ ขึ้น แต่ ให้ ผู้ว่า ราชการ
 เมือง ปลิศ เมือง สดุน ศรี ตะวัน กรม การ หัว
 เมือง ทั้ง ๒ นั้น พึง บังคับ บัญชา เจ้า พระยา
 ไทรบุรี ใน ที่ ชอบ ด้วย ราชการ ทุก ประการ

๕ ผู้ว่า ราชการ เมือง ปลิศ แต่ เมือง สดุน
 คง มี อำนาจ ที่จะ บังคับ บัญชา ว่า กล่าว ศรี ตะวัน
 กรม การ โพร บ้าน พล เมือง นั้น ๆ แต่ รับ บิด
 ชอบใน ราชการ บ้าน เมือง ทุก อย่าง แต่ ต้อง
 กระทำ ตาม บังคับ แต่ คำ สั่ง ของ เจ้า พระ ยา

ไทรบุรี ตาม บรรดา การ ที่ ได้ รับ พระ ราช ทาน
พระ บรม ราช านุญาต นั้น

๖ ค้น ไม้ เงิน ทอง เมือง ปลิศ เมือง สดุน
ซึ่ง ข้าง หลวง เทศ ภิบาล มณฑล หัว เมือง ฝ่าย ทะเล
ควน ตก เคย บอก ส่ง เข้า มา กรุง เทพ ๑ นั้น แต่ นี้
ไป เมื่อ ถึง กำหนด ให้ เจ้า พระ ยา ไทร บุรี บอก นำ
ส่ง เข้า มา กรุง เทพ ๑

๗ ข้อ ราช การ บ้าน เมือง ซึ่ง ผู้ ว่า ราช การ
เมือง ปลิศ เมือง สดุน เคย มี ใบบอก ต่อ
ข้าง หลวง เทศ ภิบาล มณฑล ฝ่าย ทะเล ควน ตก
เพื่อ แจ้ง ข้อ ราช การ ฎา หรือ ราช การ กัด ฎา
เพื่อให้ บอก เข้า มา กรุง เทพ ๑ กัด แต่ นี้ ไป ให้
ผู้ ว่า ราช การ เมือง ปลิศ เมือง สดุน มี ใบบอก
ไปยัง เจ้า พระ ยา ไทร บุรี เพื่อ แจ้ง ข้อ ราช การ
ฎา หรือ ราช การ ฎา เพื่อให้ บอก เข้า มา
กรุง เทพ ๑ เหมือน เช่น นั้น แต่ ใน ราช การ
บาง ค่าง ซึ่ง เปน แบบ แฉน เคย มี ท้อง ตรา
จาก กรุง เทพ ๑ ตรง ไป ตาม หัว เมือง กัด ที่
หัว เมือง เคย บอก ทรง เข้า มา กรุง เทพ ๑ กัด ก็ ให้
คง เปน ไป ตาม แบบ แฉน เดิม นั้น แต่ ต้อง แจ้ง
ความ ให้ เจ้า พระ ยา ไทร บุรี ทราบ ด้วย

แต่ การ ที่ ว่า มา ใน ข้อ นี้ ไม่ เกี่ยว ข้อง ถึง
ฎีกา ทูล เกด ้า ๑ ถวาย ร้าง ทุก ฎา ฎา เพื่อ จะ
กราบ บัง คม ทูล พระ กรุณา ต่อ ใต้ ฝ่า ฏอง ฐดี พระ
บาท โดย เฉพาะ การ เช่น นี้ ย่อม เปน ราช ประ
เพณี ซึ่ง ทรง พระ กรุณา โปรด เกด ้า โปรด กระ
หม่อม พระ ราช ทาน พระ บรม ราช านุญาต ไว้ แก่
ข้าง ทุล ฏอง ฐดี พระ บาท แต่ ใพร่ พ้า ข้าง ฝ่าน ดิน
ทั่ว ไป มิ ได้ เลือก หน้า ใคร จะ ถวาย ก็ ได้ ไม่ ห้าม ปราม

๘ ผล ประ โยชน์ ผู้ ว่า ราช การ เมือง ปลิศ

เมือง สดุน เคย ได้ ใน ตำแหน่ง เท่า ใด ให้ คง ได้
อย่าง แต่ ก่อน ส่วน ผล ประ โยชน์ ซึ่ง ผู้ ว่า ราช การ
เมือง เหล่า นั้น ได้ เคย ให้ ประ จำ ตำแหน่ง ศรี
ควน กรม การ เท่า ใด ถ้า ศรี ควน กรม การ เหล่า นั้น
ยัง รับ ราช การ บ้าน เมือง ตาม สม ควร แก่ นำ ที่
ก็ ให้ คง ได้ รับ ผล ประ โยชน์ ไป อย่าง เดิม แด
เงิน ผล ประ โยชน์ เงิน ภาษี อาก รที่ ได้ ใน เมือง
ปลิศ เมือง สดุน มาก น้อย เท่า ใด เงิน เมือง ใด
ให้ จัด จ่าย ใช้ ราช การ ทำ นุบำรุง ใน เมือง นั้น แด
ให้มี บาญชั้ ทั้ง ราย รับ แด ราย จ่าย แยก ออก เปน
เมือง ๑ อย่า ให้ ประปน กัน

๙ ตำแหน่ง แด เกียรติยศ บรรดา ศักดิ์ ผู้ ว่า
ราช การ เมือง ปลิศ เมือง สดุน แด ศรี ควน
กรม การ เมือง ทั้ง ๒ เมือง นั้น เคย มี มา ประการ
ใด ก็ ให้ คง มี อยู่ อย่าง นั้น การ ที่ จะ เลือก สรร
คัง แต่ง ศรี ควน กรม การ ผู้ โหญ่ ใน เมือง ปลิศ
แด เมือง สดุน นั้น ตำแหน่ง ใด ว่าง ลง ให้ เจ้า
พระ ยา ไทร บุรี ปฤกษา หา หรือ ด้วย ผู้ ว่า ราช การ
เมือง นั้น เลือก สรร ผู้ ซึ่ง สม ควร แด มี ใบบอก
บอก เข้า มา กราบ บัง คม ทูล เมื่อ ทรง พระ
ราช ตา วิหี เห็น ชอบ แด ก็ จะ ได้ โปรด เกด ้า
โปรด กระ หม่อม พระ ราช ทาน สัญญา บั ตร ตาม
ธรรมเนียม ส่วน คัง แต่ง กรม การ ผู้ น้อย นั้น
ให้ ผู้ ว่า ราช การ เมือง ปลิศ เมือง สดุน หา หรือ ต่อ
เจ้า พระ ยา ไทร บุรี เมื่อ เจ้า พระ ยา ไทร บุรี เห็น
ชอบ ด้วย แด ก็ คัง ได้

๑๐ เจ้า พระ ยา ไทร บุรี ต้อง มี บอก รายงาน
การ ที่ ได้ จัด แด แด การ ต่าง ๑ ที่ เกิด ขึ้น ใน
เขต รขวาง เมือง ปลิศ แด เมือง สดุน เข้า มา กราบ
บัง คม ทูล เนื่อง ๑ แด บรรดา การ ที่ เจ้า พระ ยา
ไทร บุรี จะ จัด การ แก่ ไซ เปลี่ยน แปร ใน

เมือง ปลิศ เมือง สัตุน ประการใด ก็ให้ มี
ใบ บอกร เข้า มา ขอ รับ พระราชทาน พระบรม
ราชานุญาตก่อน ตามแบบแผน ขนบธรรมเนียม
ในราชการ

ประกาศ มา แต่ กระทรวงมหาดไทย

วันที่ ๗ เมษายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๓๒

ดำรง ราชานุญาต

เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

ผู้รับ พระบรมราชโองการ

ประกาศกระทรวงโยธาธิการ

แผนก กรม โทเรเดอ

หลวง โทเรเดอ ชูระการี เจ้า กรม โทเรเดอ
ขอแจ้งความให้ มหาชน ทั้งปวง ที่เคยใช้ โทเรเดอ
อยู่ แล้ว ฤฯ ที่ จะ ใช้ ต่อ ไป ทราบทั่ว กัน ว่า

ด้วย พระเจ้า น้องยาเธอ กรมหมื่นพิทยธาดา
เสนาบดี กระทรวงโยธาธิการ
รับ พระบรมราชโองการได้เกล้า ฯ ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้า ฯ ดำรัสว่า การ โทเรเดอ ประเทศ
สยามในเวลานี้ ก็ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ
ให้ จัด การ เปิด แพร์ หลาย ทิว ชันทุก มี มี สาย
แยก ออก ไป แต่ กรุงเทพ ฯ ถึง หัว เมือง ต่าง ๆ
ใน พระราช อาณาเขต ซึ่ง ติด ต่อ กับ ต่าง
ประเทศ ทั้งปวง ได้ แล้ว เมื่อ การ โทเรเดอ ได้
แพร์ หลาย ออก ไป ถึง เพียง นี้ จึง นับว่า เป็นการ
เจริญ ใน ส่วนหนึ่ง แต่ ผล ประโยชน์ การ โทเรเดอ
ซึ่ง เก็บ ได้ ในเวลานี้ ยัง ไม่ เพียง พอ แก่ เงิน
ที่ ต้อง จ่าย ใช้ บำรุง อยู่ เดือน ละ มาก ๆ เพราะ
ว่าตาม หัว เมือง ต่าง ๆ ไม่ ใด ไร จะมี ผู้ ใช้
ต้อง เปลื้อง ค่าจ้าง คน ประจําการ ทั้ง ใน การ
ซ่อม ทำ บำรุง เสมอ มา

เพราะ ฉะนั้น จำ เป็น ที่ จะ ต้อง ชันราคา ค่า ค่า
บ้างเล็กน้อย พอ หุ่น พระราชทรัพย์ ที่ ต้อง เปลื้อง

ไปเป็นอันมากนั้น กำหนดตั้งแต่วันที่ ๓ พฤษภาคม
รัตนโกสินทร์ ศก ๑๓๒ เป็นต้น ไป การ ใช้
โทรเลข ใน พระราชอาณาเขต กรม โทรเลข
จะเรียกเงินค่าค่าชัน อีกลีเก้น้อย ตามสมควร
คือ ใน ๑๐ คำแรก ฤฯ คำกว่า ๑๐ คำ จะเรียก
ฉบับ ละ ๓๒ อัฐ ถ้ากว่า ๑๐ คำ ต่อ ไป
คำ ละ ๔ อัฐทุก คำไป การ ที่ ต้อง ชันเงิน
ค่าค่า อีกร่างนี้ ใช้ว่า จะ คิด หา ผล ประโยชน์
ให้ เกิน แก่ การ ไป ก็ หา มิ ได้ ขอ ให้ ท่าน
ทั้ง ปวง เข้าใจ ว่า ที่ ต้อง ชันเงินค่าค่าเช่นนี้
ก็ เพราะ ประสงค์ จะ ให้ ช่วย ออก หนุน พระราช
ทรัพย์ ซึ่ง ต้อง เบิกจ่าย ใช้ ใน การ ซ่อม
ทำ บำรุง การ โทรเลข อยู่ ใน ทุก วัน นี้ บ้าง เพื่อ
การ โทรเลข จะ ได้ มี น้ คง ถาวร ตลอด ไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๓ พฤษภาคม
รัตนโกสินทร์ ศก ๑๓๒

โดย รับ สั่ง พระเจ้า น้อง ยาเธอ

กรมหมื่นพิทยธาดา พุทธิธาดา

เสนาบดี กระทรวงโยธาธิการ

(เซ็น) หลวง โทเรเดอชูระการี

เจ้ากรม โทรเลข

แจ้งความกระทรวงธรรมการ

แผนก สังฆการี

พระมหาอิม ๔ ประโยค วัดจักรวรรดิราชา
วาส เมื่อ ปี รัตนโกสินทร์ ศก ๑๐๘ ได้ เข้า ได้
พระปริยัติธรรม ใน ที่ ประชุม พระราชาคณะ ได้
เป็น เบรียญ ๓ ประโยค ครั้น ถึง ปี รัตนโกสินทร์
ศก ๑๑๔ ได้ เข้า ได้ อีกร่างหนึ่ง ได้ อีกร่าง
ประโยค รวม เป็น ๔ ประโยค พระราชทาน
นิตยภัต เดือน ละ ๒ บาท แด่ ตา ตีปัดร เลื่อม
พัน ขาบ เป็น เกียรติยศ อุวาซ มา ตั้ง แต่ เดือน